

Preekoutline: Kolossenzen 2:16-23 | Robert Bezemer

Predikant: Robert Bezemer

Schriftlezing: Kolossenzen 2:16-23

Thema: Gestorven met Christus

Preek: <https://refbapemmeloord.nl/preken/gestorven-met-christus/>

Introductie

Context in de serie en de brief

- Vervolg van de serie over de Kolossenzenbrief; dit gedeelte staat in de context van Paulus' waarschuwing tegen de dwaleer in die gemeente (Kolossenzen 2:4 e.v.).
- De dwaleer wil de centrale plek van de Heer Jezus verdringen en Hem van Zijn plek verdrijven.
- Paulus' strategie: hij waarschuwt tegen de dwaling door de volheid die in Christus te vinden is te benadrukken.

Illustratie: John Piper over wetticisme

- Citaat uit 'Brothers, We Are Not Professionals' (John Piper): 'Wanneer authentiek, vreugdevol vertrouwen op Christus verdwijnt, worden bepalingen opgesteld om te behouden wat de kracht van Christus ooit tot leven gewekt heeft.'
- Piper schrijft dit in een hoofdstuk over wetticisme, naar aanleiding van een concrete situatie: de gemeente die hij diende, stelde gehele onthouding van alcohol als voorwaarde voor lidmaatschap.
- Piper noemt dit tekstgedeelte (Kolossenzen 2:16-23) als het gedeelte dat hem hielp om op een bijbelse manier met die controverse om te gaan.

Twee vormen van wetticisme (Piper)

- Eerste vorm: bijbelse gedragsnormen worden behandeld als voorschriften om in eigen kracht Gods gunst te verdienen.
- Tweede vorm: specifieke gedragseisen die boven de Schrift uitgaan, worden het middel waarmee iemand als gemeentelid wordt toegelaten of erkend.
- Wie aan deze vormen toegeeft, opent de deur naar een leven vol regels en bepalingen, maar het wezenlijke van het geestelijk leven vloeit er dan uit.
- Wie God wil dienen via door mensen bedachte regels, laat daarmee zien dat hij de kracht van het evangelie ten diepste niet kent en er niet uit leeft.

Thema en indeling

- Thema: gelovigen in Christus zijn gestorven met Hem.
- Drie gebieden waarop dat betrekking heeft: (1) veroordeling (vers 16-17), (2) verwaandheid (vers 18-19), (3) vleeslijkheid (vers 20-23).

Punt 1: In Christus is er geen veroordeling (Kolossenzen 2:16-17)

Het accent van vers 16: laat u niet veroordelen

- Paulus begint in vers 16 met de aansporing: 'Laat dus niemand u veroordelen.' Dat is het accent, niet in de eerste plaats de inhoud van de regels zelf.
- Achtergrond: de gelovigen in Kolosse zijn verbonden met de Heer Jezus, in Wie de volheid van de Godheid lichamelijk woont; Hij heeft hen levend gemaakt door Zijn Geest en door het geloof; Hij heeft hun schuld betaald aan het kruis (Kolossenzen 2:13-15).
- De schuld is weg, het oordeel is gedragen op Golgotha. Daarom kan de satan ons niet meer succesvol aanklagen, al probeert hij het wel met een middel dat uitgewist is.
- De satan gebruikt ook mensen als spreekbuis voor zijn aanklachten. Dat was precies wat er in Kolosse aan de hand was.
- Oproep: laat je niet veroordelen door mensen, in het licht van wat Christus voor je heeft gedaan en verdiend heeft.

De specifieke punten van veroordeling: eten, drinken en dagen

- Paulus noemt twee terreinen: (1) eten en drinken, (2) het onderhouden van feestdagen, nieuwe maan en sabbat.
- Eten en drinken: oppervlakkig terug te voeren op de mozaïsche wet (Leviticus 11 over spijswetten; Leviticus 10:9 over onthouding van wijn voor priesters; Numeri 6 over de nazireerbefoelinge).
- Maar er is ook een andere achtergrond: ascese, een sobere levensstijl waarbij mensen zich onthouden van eten, drinken en genoegens. Het is goed mogelijk dat christenen uit de heidenen deze ascetische overtuiging rechtvaardigden met oud-testamentische teksten. De dwaling was waarschijnlijk een mix van heidens gedachtegoed en gebruik van oud-testamentische geschriften.
- Feestdagen: drie categorieën. (1) Feestdagen: de godsdienstige feesten van de Joodse kalender, zoals het feest van de ongezuurde broden, het oogstfeest of het Loofhuttenfeest. (2) Nieuwe maan: de eerste dag van de maand, een belangrijk feest met evenveel offers als op Pesach of het Wekenfeest (Pinksteren); ook dan geen handel. (3) Sabbat: de zevende dag van rust, omdat God op de zevende dag rustte van Zijn scheppingswerk.
- Actuele toepassing: ook vandaag zijn er mensen die zeggen dat christenen Joodse feesten moeten houden en moeten terugkeren naar de Joodse beginselen ('de Bijbelse feesten'). Prediker: christenen mogen die feesten vieren, maar hoeven ze niet te vieren om behouden te worden.
- Conclusie: laat je op het punt van eten, drinken en het onderhouden van dagen niet veroordelen door mensen met andere opvattingen.

Christelijke vrijheid: Romeinen 14

- Paulus behandelt eten, drinken en het onderhouden van dagen ook in Romeinen 14:3-6 in het kader van christelijke vrijheid.
- Citaat (Romeinen 14:3-6): wie alles eet, moet hem niet minachten die niet alles eet, en omgekeerd; God heeft hem aanvaard. Of iemand staat of valt, gaat zijn eigen Heer aan. De ene acht de ene dag boven de andere, de andere acht alle dagen gelijk; laat iedereen in zijn eigen geest ten volle overtuigd zijn. Wie de dag in ere houdt, houdt hem in ere voor de Heer.
- Conclusie: doe met een goed geweten ten opzichte van God wat juist is op het gebied van eten, drinken en dagen, en veroordeel anderen niet als zij andere keuzes maken.

Schaduw en werkelijkheid (vers 17)

- Vers 17: 'Deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.'
- Paulus maakt onderscheid tussen schaduw en werkelijkheid. De spijs- en feestwetten van Israël waren een schaduw van toekomstige dingen, toekomstig op het moment dat ze werden gegeven. Ze wezen vooruit.
- De werkelijkheid is gekomen en geopenbaard in de Heer Jezus, door Zijn komst en Zijn werk.
- Dwarsverwijzing: Hebrreeën 9:8-11. De Heilige Geest maakte duidelijk dat de weg naar het heiligdom nog niet openbaar was zolang de eerste tabernakel in gebruik was. Die tabernakel was een zinnebeeld. Gaven en slachtoffers konden de dienaar wat zijn geweten betreft niet tot volmaaktheid brengen; het betrof voedsel, dranken en wassingen, vleeslijke verordeningen tot op de tijd van de betere orde. Maar toen is Christus verschenen, de hogepriester van de toekomstige heilsgoederen, door de meerdere en meer volmaakte tabernakel gegaan die niet met handen is gemaakt.
- Christus Zelf brengt ons tot de volmaaktheid. Zijn bloed reinigt van de zonde en vernieuwt het leven. De aanklacht is uitgewist door Zijn bloed.
- Verlossing en geestelijk leven zijn niet te danken aan wat wij doen of aan het houden van regels, maar aan de gehoorzaamheid van de Zoon aan de Vader. De oud-testamentische principes zijn in Christus in vervulling gegaan.

Punt 2: In Christus is er geen verwaandheid (Kolossenzen 2:18-19)

Overgang: van wettische voorschriften naar geestelijke ervaringen

- Vers 16-17 gaan over verstikkende wettische voorschriften. Vers 18-19 gaan over geestelijke ervaringen als grond voor aanspraak op geestelijk gezag.
- Vers 18: 'Laat u niet de prijs ontzeggen.' Letterlijk: laat niemand als scheidsrechter over u optreden.
- Dit is een nog indringender variant van de aansporing in vers 16. Kern: laat je niet door anderen wijs maken dat je geen christen bent omdat je bepaalde regels of principes niet volgt.

Eerste kenmerk van de dwaalleer: roemen in de verkeerde dingen

- De dwaalleeraars scheppen behagen in 'nederigheid en engelenverering' (vers 18).
- Nederigheid: in Engelse vertalingen weergegeven met 'ascese'. Het gaat om iemand die zichzelf voor God vernedert door middel van vasten. Extreme ascese en vasten worden gezien als de deur naar het ontvangen van visioenen en openbaringen.
- Kanttekening: wie lang genoeg niets eet en drinkt, gaat vanzelf dingen zien die er niet zijn. Ook vandaag is bekend dat onvoldoende proteïne en slaapgebrek hallucinaties kunnen veroorzaken.
- Engelenverering: eerbied voor engelen en geestelijke machten, tot uiting komend in het bidden tot en aanroepen van engelen.
- 'Intreden in wat hij niet gezien heeft' (vers 18): verwijzing naar heidens volksgeloof, waarbij iemand het binnenste heiligdom van een heidense tempel betrad. De dwaalleeraar in Kolosse baseerde zijn leer kennelijk op ervaringen die hij tijdens zo'n inwijding had.
- 'Zonder reden gewichtig doen door vleeselijk denken' (vers 18): Paulus schrijft hier spottend over mystieke beschouwingen. Het klinkt groot en indrukwekkend, maar stelt niets voor. Het is opgeblazen.
- Vleeselijk denken is kenmerkend voor mensen die de Heilige Geest niet ontvangen hebben.

Tweede kenmerk: niet gevoed door de ware bron (vers 19)

- Vers 19: de dwaalleeraar 'houdt zich niet aan het hoofd, waaruit het hele lichaam dat van banden en pezen voorzien is en daardoor samengevoegd opgroeit door de groei die van God komt.'
- Het probleem van de dwaalleeraars is niet alleen wat zij menen te hebben (mystieke ervaringen), maar veel meer wat zij missen: zij hebben Christus niet.
- Vraag die de prediker stelt: wie geeft geestelijke groei? Antwoord vanuit vers 19: de groei komt van God.
- De dwaalleeraars leggen het accent volledig op het menselijk handelen: hoe je omgaat met eten en drinken, welke dagen je onderhoudt, welke mystieke ervaringen je hebt gehad. Pas dan zou je geestelijk groeien en de geestelijke volheid ervaren.
- Kern van het verschil: de dwaleer zegt dat de mens geestelijke groei in eigen hand heeft, dat hij groeit door wat hij doet en ervaart. Dat is het cruciale verschil met het evangelie van de Heer Jezus Christus.

Toepassing: de strijd tegen wettisch denken

- Prediker persoonlijk: 'Als persoon worstel ik ook echt met het wettisch denken. De gedachte dat de kwaliteit van mijn geestelijk leven afhangt van mezelf, van wat ik doe.'
- We leven in een maakbaarheidswereld: elke dag wordt verkondigd dat wij ons eigen leven in handen hebben, de koers bepalen, de sleutel tot succes en geluk zelf hebben. Dat is beklemmend als je merkt dat het zo niet zit en dat je die sleutel niet kunt gebruiken.
- Oproep: ren weg van iedere heiligsboodschap die verkondigt dat niet God maar jijzelf de sleutel tot gezond geestelijk leven in handen hebt. Ren weg van iedere boodschap die de sleutel voor jouw succes, voorspoed en geestelijke groei in jouw handen legt.
- De belangrijkste vraag in het christenleven is niet 'wat doe jij voor God?' maar 'hoe is jouw omgang met God?'
- We zijn geneigd te denken dat onze werken onze relatie met God bepalen. Maar het is juist andersom: onze relatie met God heeft invloed op onze werken, niet andersom.
- Alarmbel: als mensen ons voorhouden dat wij ons aan bepalingen en voorschriften moeten houden, zonder dat de Heer Jezus wordt gepresenteerd als de bron en het centrum van geestelijk leven, dan moeten alle alarmbellen afgaan. Het christendom is geen moralisme.

Punt 3: In Christus is er geen vleeslijkheid (Kolossenzen 2:20-23)

Gelovigen zijn met Christus gestorven (vers 20)

- Vers 20: 'Als u dan met Christus de grondbeginselen van de wereld bent afgestorven, waarom laat u zich dan, alsof u nog in de wereld leeft, bepalingen opleggen?'
- Paulus verbindt opnieuw het leven van de gelovige aan het offer van Christus. Er is een onmiskenbare relatie tussen het leven van de christen en het lijden en sterven van de Heer Jezus Christus.
- Het sterven van Christus resulteert in de vrucht van het geestelijk sterven van de christen.
- Redenering: als het waar is dat jullie in geestelijk opzicht delen in het sterven van Christus en in Hem de volheid van het geestelijk leven ontvangen hebben, waarom laten jullie je dan nog leiden door mensen die zeggen dat je aan bepaalde regels moet voldoen om te groeien in geloof en meer van God te ervaren?

De regels zijn waardeloos (vers 20-22)

- De voorschriften: 'pak niet, proef niet en raak niet aan' (vers 21). Dit zijn dingen die door het gebruik vergaan en zijn ingevoerd volgens de geboden en leringen van mensen (vers 22).
- Paulus is duidelijk: die voorschriften zijn waardeloos, nutteloos, ze leiden tot niets en voegen helemaal niets toe.
- Het gevaar van de dwaleer, toen en nu: het klinkt imponerend, goed en indrukwekkend. Het komt over als verstandig en wijs en laat ogenschijnlijk een sterke, vrome godsdienst zien. Maar de Schrift maakt hier korte metten mee.
- Verband met Kolossenzen 2:8: de woorden in vers 20-23 doen sterk denken aan de waarschuwing in vers 8: 'Pas op dat niemand u als buit meesleept door de filosofie en inhoudsloze verleiding, volgens de overlevering van de mensen, volgens de grondbeginselen van de wereld, maar niet volgens Christus.'

Schijnwijsheid en verzadiging van het vlees (vers 23)

- Vers 23: 'Deze dingen hebben wel een schijnreden van wijsheid door eigenwillige godsdienst en nederigheid en verachting van het lichaam, maar ze zijn zonder enige waarde en dienen tot verzadiging van het vlees.'
- Het vlees wil roemen. Het vlees wil laten zien dat het zelf dingen kan doen zonder God, dat het God niet nodig heeft.
- Wie de regels en voorschriften van de dwaalleeraars volgt, is goed op weg om het vlees te behagen, maar behaagt God Zelf niet.
- Waarom behaagt je God niet? Omdat je op die manier voorbijgaat aan het offer van de Heer Jezus Christus.

De kern: alleen het offer van Christus heeft waarde

- Niet wat wij onthouden of aan lijden aan ons lichaam opleggen heeft geestelijke waarde. Het gaat om het lijden van Degene Wiens lichaam voor ons verbroken is.
- Alleen het verzoeningswerk van de Heer Jezus kan ons bij God brengen. Alleen Zijn bloed plaatst ons in de juiste verhouding tot God. Alleen Zijn offer geeft geestelijk leven en geestelijke groei.
- Dwarsverwijzing: Markus 7:6-7, waar de Heer Jezus Zelf waarschuwt: 'Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich ver bij Mij vandaan. Maar tevergeefs eren zij Mij door leringen te onderwijzen die geboden van mensen zijn.' Geboden van mensen ontnemen het Woord van God zijn kracht.
- Hoe eren wij de Heer Jezus werkelijk? Door te erkennen dat Hij de bron is van ons geestelijk leven, dat Hij ons levend heeft gemaakt door Zijn Heilige Geest, en dat dit alles Zijn verdienste is door het offer dat Hij volbracht heeft aan het kruis op Golgotha.
- Consequentie: elke methode en elk principe dat buiten het kruis om geestelijk leven en geestelijke groei belooft, wijzen we af. Niet omdat we het zelf zo bedacht hebben, maar omdat we door de levendmakende kracht van de Geest tot de overtuiging zijn gekomen dat alleen het leven in de Heer Jezus Zelf gevonden wordt.

Conclusie

De samenhang van Kolossenzen 2:8-23

- De redenering van Paulus in Kolossenzen 2:8-15 biedt het weerwoord op de dwaling in vers 16-23.
- Drie lijnen: (1) We hoeven ons niet meer te laten veroordelen, want Christus heeft de aanklacht tegen ons vanwege onze zonden uitgewist. (2) We hoeven geen nieuwe geestelijke

ervaringen te beleven voor geestelijke groei, want in Christus Zelf woont de volheid van de Godheid lichamelijk en wij zijn door het geloof met Hem verbonden. (3) We hoeven ons lichaam niet meer te tuchtigen om de begeerte van het vlees te bedwingen, want Christus heeft ons levend gemaakt door de Heilige Geest, zodat wij kunnen leven door geloof.

Oproep aan de gemeente

- Laten wij voortgaan in dit geloof.
- Laten wij elkaar geen ongeoorloofde bijbelse normen opleggen.
- Laten wij elkaar ontvangen vanuit de volheid die in Christus te vinden is.
- Hij is de enige garantie voor geestelijk leven en geestelijke groei.

Discussievragen

1. Uit de preek: Wie geeft geestelijke groei, en wat betekent dat concreet voor de manier waarop jij naar je eigen geestelijk leven kijkt?
2. Uit de preek: De prediker stelt dat de belangrijkste vraag niet is 'wat doe jij voor God?' maar 'hoe is jouw omgang met God?' Herken je dat onderscheid in je eigen leven? Waar merk je dat je toch geneigd bent je werken boven je relatie met God te stellen?
3. Suggestie: Paulus waarschuwt dat regels en bepalingen die boven de Schrift uitgaan de deur openen naar een leven vol voorschriften, maar zonder de kracht van het evangelie. Ken je voorbeelden uit de kerkgeschiedenis of het heden waarbij dit is gebeurd? Hoe herken je dit patroon tijdig?
4. Suggestie: De dwaleer in Kolosse klonk indrukwekkend en wijs, maar was volgens Paulus 'zonder enige waarde' (vers 23). Hoe onderscheid je in de praktijk een boodschap die echt op Christus is gegrond van een boodschap die slechts de schijn van vroomheid heeft?
5. Suggestie: De prediker zegt dat de schaduw van de oud-testamentische spijs- en feestwetten zijn vervulling heeft gevonden in Christus (Kolossenzen 2:17; Hebreeë 9:8-11). Wat betekent dat voor de manier waarop jij omgaat met christenen die andere keuzes maken op het gebied van eten, drinken of het vieren van bepaalde dagen (vergelijk Romeinen 14:3-6)?

Deze outline is automatisch gegenereerd op basis van de transcriptie van een Preek-opname en is bedoeld als persoonlijk studiehulpmiddel of gespreksaanzet, niet als officiële weergave van de preek. Wij kunnen niet garanderen dat de outline volledig, foutloos of theologisch representatief is.

Maak je eigen preekoutline op preksamenvatting.nl

Een dienst van Betermetjan.nl